

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 12.6.2006
KOM(2006) 281 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

**Tillväxt- och sysselsättningsstrategin och reformen av den europeiska
sammanhållningspolitiken
Fjärde framstegsrapporten om sammanhållningen**

{SEK(2006) 726}

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Ekonomiska Och Sociala Skillnader I Ett Utvidgat Eu	3
1.1.	Tillväxten – fortfarande långsam men takten förväntas öka	3
1.2.	Skillnader	4
1.2.1.	BNP – de nya medlemsstaterna växer snabbare men konvergens är fortfarande avlägset.....	4
1.2.2.	Sysselsättning – 24 miljoner nya jobb behövs för att nå målet 70 %	4
1.3.	Tendenser när det gäller skillnader	4
1.3.1.	Skillnader i mål	4
1.3.2.	...och inom varje mål.....	5
1.3.3.	Hur FoU och IT kan bidra till en hållbar tillväxt	6
2.	EU:s sammanhållningspolitik på senare tid	7
2.1.	Budgetgenomförandet 2005 – rekordnivå för åtaganden.....	7
2.2.	Gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållning 2007–2013	7
2.3.	Sammanhållningspolitiken och städerna: städernas bidrag till tillväxt och sysselsättning i regionerna	7
2.4.	Sammanhållningspolitiken i tillväxt- och sysselsättningsstrategins centrum	8
2.5.	Resurser: sammanfattning av slutsatserna från Europeiska rådets möte i december 2005	9
2.6.	Innovationer i de nya sammanhållningsprogrammen	10
2.6.1.	Jaspers	10
2.6.2.	Jeremie	10
2.6.3.	Jessica.....	11
2.6.4.	Modernisering av offentliga tjänster	11
2.7.	Strategiska riktlinjer för landsbygdsutveckling och Europeiska fiskerifonden	11

Inledning

För EU:s sammanhållningspolitik har tiden sedan den tredje framstegsrapporten kom våren 2005 varit viktig, av tre huvudanledningar. För det första har sedan den historiska utvidgningen i maj 2004 genomförandet av sammanhållningsprogrammen i de nya medlemsstaterna tagit fart under 2005 och vi kan nu se resultaten av det första hela året av genomförande. För det andra gjordes stora framsteg i förberedelserna inför programperioden 2007–2013. Framför allt gör det interinstitutionella avtal om budgetplanen för 2007–2013 som parlamentet, rådet och kommissionen undertecknade den 17 maj 2006 att medlemsstater och regioner inom hela unionen kan gå vidare med förberedelserna för de nya programmen. Dessutom antog kommissionen flera viktiga dokument som är grundläggande för detta arbete (bl.a. utkastet till gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållning, utkastet till gemenskapens strategiska riktlinjer för landsbygdsutvecklingen och riktlinjer för statligt regionalstöd för 2007–2013). För det tredje har viktiga beslut som fattats på högsta nivå under 2005 gett sammanhållningspolitiken en central plats i unionens agenda för tillväxt och sysselsättning ("Lissabonagendan").

Dessa frågor behandlas i denna fjärde framstegsrapport. Rapporten inleds med en överblick över tendenser i medlemsstaterna och regionerna och skillnader dem emellan. Därefter presenteras viktigare förändringar i det politiska ramverket, bl.a. avtalet om resurser för sammanhållningspolitiken för budgetplanen för 2007–2013.

1. EKONOMISKA OCH SOCIALA SKILLNADER I ETT UTVIDGAT EU

I detta kapitel presenteras tendenserna i social och ekonomisk utveckling samt skillnaderna i utvecklingsnivåer. Nya uppgifter läggs fram om faktorer som är avgörande för skillnader i BNP, tillväxt och sysselsättning, framför allt i förhållande till hur mycket som investeras i FoU och IT.

1.1. Tillväxten – fortfarande långsam men takten förväntas öka

Under 2005 kännetecknades unionens ekonomi av historiskt sett fortsatt låg tillväxt. Mellan 2000 och 2004 ökade BNP i EU:s 25 medlemsstater med drygt 1,5 % per år i genomsnitt. Skillnaderna är stora mellan länderna, och den högsta tillväxten återfinns i de minst välmående länderna, framför allt de baltiska staterna och Slovakien, men även Grekland och Irland, liksom anslutningsländerna Rumänien och Bulgarien. Den lägsta tillväxten har flera relativt välmående medlemsstater, som Tyskland, Danmark, Italien, Nederländerna och Portugal, liksom Malta. Tillväxten i samtliga dessa länder låg under 1 %.

I Europeiska kommissionens prognoser förutspås tillväxten öka till mer än 2 % i hela unionen mellan 2005 och 2007. Tillväxten förväntas överstiga 3 % per år i 16 av de 25 medlemsstaterna, liksom i Rumänien och Bulgarien. Tillväxten förväntas på sin höjd knappt överstiga 2 % i Tyskland, Italien, Frankrike, Belgien, Nederländerna, Österrike, Danmark, Portugal och Malta. Dessa länder har mer än halva befolkningen i EU-27.

1.2. Skillnader

1.2.1. BNP – de nya medlemsstaterna växer snabbare men konvergens är fortfarande avlägset

Den relativt snabba tillväxten i de 13 sammanhållningsländerna jämfört med de flesta länderna i EU-15 (3,6 % per år mot ett genomsnitt i EU-15 av 2,2 % per år, under perioden 1995–2005) tyder på en konvergens i fråga om inkomster. Den stora skillnaden i inkomster gör ändå att det behövs många år innan gruppen i sin helhet kan överbrygga klyftan. En del av de nya medlemsstaterna har dock redan nått samma nivå som de minst välmående länderna i EU-15, och inkomstnivåerna per capita i Spanien närmar sig dem i Italien och Tyskland.

1.2.2. Sysselsättning – 24 miljoner nya jobb behövs för att nå målet 70 %

År 2004 ökade sysselsättningen i EU med 0,6 %. Den genomsnittliga sysselsättningsnivån¹ ökade med 0,4 procentenheter till 63,3 % (64,7 % i EU-15 och 56,0 % i EU-10). EU har ännu inte nått sysselsättningsmålet från Lissabon på 70 %, som skall uppnås 2010, trots den ganska stora ökningen i sysselsättning. Mellan 1998 och 2004 skapade nästan 10 miljoner nya arbetstillfällen i EU-25 (något mindre i EU-27, på grund av stora förluster av arbetstillfällen i Rumänien). Lite mer än hälften av denna ökning skedde under perioden 1992–2000, medan sysselsättningsökningen 2000–2004 gav 4,25 miljoner nya jobb. Under de senaste åren har också trenden med förlust av arbetstillfällen börjat dämpas i Polen, Tyskland och Rumänien, som bidragit negativt till EU-27:s resultat sedan 2000 – i dessa tre länder försvann nästan 1,5 miljoner arbetsplatser under perioden 2000–2004.

För att nå målet med 70 % sysselsättning skulle ytterligare 24 miljoner arbetstillfällen behöva skapas i EU-27 – en ökning med nästan 12 % jämfört med dagens sysselsättningsnivå. För de nya medlemsstaterna plus Rumänien och Bulgarien skulle det innebära en ökning på nästan 25 %, på grund av att sysselsättningsnivån fortfarande är låg i de flesta av de stora länderna, särskilt Polen och Bulgarien.

1.3. Tendenser när det gäller skillnader

Här följer en granskning av läget och tendenserna för olika grupper och regioner som sammanhållningspolitiken inriktar sig på 2007–2013 enligt kommissionens förslag från juli 2004 som antogs genom ett avtal mellan medlemsstaterna vid Europeiska rådets möte i december 2005.

1.3.1. Skillnader i mål...

Det nya konvergensmålet för 2007–2013 (regioner där BNP per capita är mindre än 75 % av EU-genomsnittet för 2000–2002) gäller för 100 regioner, inklusive 16 regioner som fått en tillfällig avvecklingsstatus², och omfattar drygt 35 % av befolkningen i EU-27. Det nya regionala konkurrens- och sysselsättningsmålet (RKS) gäller i princip för resten av unionen,

---

¹ Som andel av befolkningen i åldern 15–64.

² Regioner där BNP per capita hade varit under 75 % av genomsnittet i EU-15 (den s.k. statistiska effekten av utvidgningen).

eller för 155 regioner med 61 % av befolkningen i EU-27, medan 13 regioner befinner sig i en infasningsperiod³ (knappt 4 % av befolkningen).

Konvergensregionerna (inklusive dem som fått avvecklingsstatus) kännetecknas av låg BNP och låg sysselsättning samt av hög arbetslöshet. Dessa regioner stod 2002 för bara 12,5 % av EU-27:s BNP, jämfört med 35 % av befolkningen. Även om tillväxttakten i dessa regioner nu är högre än i övriga EU, är den i de flesta fall inte tillräcklig för att den genomsnittliga EU-nivån, uttryckt i BNP per capita, skall kunna uppnås inom en nära framtid.

RKS-regionerna har på det hela taget en relativt hög BNP. Tillväxten är dock låg i många regioner, och sysselsättningsnivån i de flesta av dem ligger en bra bit under målet på 70 %. På samma sätt är arbetslösheten ganska låg, men i genomsnitt ändå nästan 7 %. Tillväxten är bättre i de regioner som befinner sig i en infasningsperiod, vilket visar att övergången från mål 1 fungerar väl. BNP och sysselsättningsnivåerna ligger dock fortfarande efter andra RKS-regioner, och arbetslösheten är högre. Dessa genomsnitt tyder på att det fortfarande finns ett reellt behov i hela EU av fortsatta investeringar för att öka tillväxtpotentialen i enlighet med Lissabonmålen.

1.3.2. ...och inom varje mål

Det finns stora regionala variationer i tillväxttakt inom EU. I konvergensmålregionerna t.ex. uppgick tillväxten till i genomsnitt 2,6 % per år mellan 1995 och 2002. I 16 av dessa regioner var den mindre än 1 % och i 15 mer än 5 %.

BNP-nivåerna pekar också på stora skillnader i situationen inom varje mål. Inom konvergensmålet finns det flera regioner där BNP per capita (mätt i köpkraftsstandard) är lägre än 25 % av EU-genomsnittet 2002, alla belägna i Rumänien och Bulgarien (de tolv minst välmående regionerna ligger f.n. alla i dessa länder). Samtidigt finns det nio regioner som fått avvecklingsstatus där BNP per capita överstiger 80 % av genomsnittet i EU-25. Inom RKS-målet (inklusive regioner som befinner sig i infasningsperiod) har åtta regioner en BNP per capita som understiger 85 % av värdet för EU-25, medan den i sju andra regioner överstiger 150 % av denna.

Sysselsättningsnivån i regioner som täcks av RKS-målet är 10 procentenheter högre än i sammanhållningsregioner. Det finns stora skillnader i sysselsättningsnivå mellan regioner inom varje mål. I sammanhållningsregionerna finns det sålunda både mer än 25 miljoner personer som bor i regioner med hög sysselsättning och 27 miljoner som bor i regioner med låg sysselsättning, med en skillnad på mer än 10 procentenheter mellan regionerna. På det hela taget uppnås målet 70 % bara i två regioner inom sammanhållningsmålet, nämligen Cornwall i Storbritannien och Centro i Portugal.

I RKS-regionerna var den genomsnittliga sysselsättningsnivån högre, 66,7 %, men även här skiljer det 10 procentenheter eller mer mellan regioner med hög respektive låg sysselsättning. Av RKS-regionerna når 49 upp till målet med en sysselsättning på minst 70 %.

---

³ Regioner som nu är stödberättigade för mål 1 men som inte uppfyller kriterierna för sammanhållningsmålet ens när den statistiska effekten tagits med i beräkningen.

Sedan Tredje framstegsrapporten om sammanhållningen⁴ kom har det inte skett några stora förändringar i de övergripande regionala skillnaderna. Detta är inte överraskande eftersom viktiga makroekonomiska indikatorer sällan ändras särskilt mycket under en så kort period. Om vi tar värdet för EU-27 (i motsats till värdet för EU-25 som användes i Tredje framstegsrapporten) visar dessa att 2002 stod de 10 % av befolkningen i EU-27 som levde i de mest välmående regionerna för mer än 19 % av BNP för EU-27, jämfört med 1,5 % för de 10 % av befolkningen som levde i de minst välmående regionerna. Om man i stället använder BNP uttryckt i köpkraftsstandard stod de mest välmående 10 % för lite dryga 15 % av BNP, medan andelen för de minst välmående 10 % var drygt 3 %. Uttryckt i köpkraftsstandard var förhållandet mellan BNP 5:1 för de högsta respektive lägsta 10 %. Justeringen för köpkraftsstandard är viktig. Utan justering för relativa priser var förhållandet (i euro) 12,5:1.

1.3.3. Hur FoU och IT kan bidra till en hållbar tillväxt

FoU är en av de viktigaste faktorerna när man bedömer en regions innovationsförmåga. Även om inte alla regioner kan ha en stor forsknings- och utvecklingskapacitet är koncentrationen av stora FoU-utgifter till ett ganska begränsat antal EU-regioner oroande. Beräkningar av FoU-utgifter per region⁵ visar att FoU-investeringarna i 35 regioner överstiger Lissabonmålet på ett EU-genomsnitt på 3 % av BNP. Dessa 35 regioner står för 46 % av de sammanlagda utgifterna för FoU i EU-27, vilket är dubbelt så mycket som deras andel av BNP. I skalans övre del ligger Braunschweig (Tyskland) där utgifterna för FoU är 7 %, och i tolv andra regioner överstiger de 4 %.

Koncentrationen av FoU-verksamhet innebär att det i många regioner knappast läggs några pengar alls på FoU; i 47 regioner var utgifterna för FoU lägre än 0,5 %. Tillsammans står dessa 47 regioner för ungefär 0,5 % av de sammanlagda utgifterna för FoU i EU-27 (deras andel av BNP var 3,5 %).

Tillgång till IT är också en erkänt viktig faktor för att stimulera utvecklingen av en kunskapsekonomi. I hela EU hade nästa hälften av hushållen tillgång till Internet 2005. En jämförelse visar att skillnaderna är stora mellan medlemsstaterna. Mer än 70 % av hushållen i Nederländerna, Danmark och Sverige var uppkopplade, medan motsvarande andel för Litauen, Tjeckien, Ungern, Slovakien och Grekland var runt 20 %. Andelen uppkopplade hushåll var i allmänhet mycket lägre i de nya medlemsstaterna med undantag av Slovenien (48 %) och Lettland (42 %).

I de regioner som nu är mål 1-regioner hade bara ungefär en tredjedel av hushållen tillgång till Internet. I dessa regioner är andelen hushåll med Internetuppkoppling lägre än i andra regioner inom samma medlemsstat. Skillnaden är särskilt uppenbar i Spanien, Belgien och Italien. Skillnaderna är dock större mellan medlemsstaterna än inom dem. I mål 2-regioner i Sverige, Storbritannien och Tyskland är andelen uppkopplade hushåll högre än EU-genomsnittet, och mycket högre än i regioner utanför mål 1 i Italien t.ex. Den territoriella bredbandsklyftan finns kvar i fråga om Internetanvändning. I EU-15 har 90 % av hushållen i städer tillgång till bredbandsuppkoppling, jämfört med 60 % på landsbygden.

---

⁴ KOM(2005) 192, 17.5.2005.

⁵ Det finns vissa mätproblem med dessa uppgifter. Därför har uppgifter på nationell nivå används för Sverige, Belgien och Irland och uppgifter från NUTS I-nivå för Storbritannien. Det finns inga uppgifter för Malta.

2. EU:S SAMMANHÅLLNINGSPOLITIK PÅ SENARE TID

2.1. Budgetgenomförandet 2005 – rekordnivå för åtaganden

Under 2005 ingicks åtaganden om 27,1 miljarder euro inom ERUF, sammanhållningsfonden och föranslutningsfonden för kandidatländerna (ISPA), varav åtagandena för ESF uppgick till 11,2 miljarder euro, det största åtagandebelopp som någonsin anslagits på ett år inom sammanhållningspolitiken. Totalt utbetalades 2005 16,9 miljarder euro ur ERUF och 3 miljarder euro ur sammanhållningsfonden och ISPA sammanlagt. Till detta kommer utbetalningarna ur ESF som uppgick till totalt 11,2 miljarder.

För de fyra strukturfonderna, sammanhållningsfonden och ISPA sammanlagt uppgick utbetalningarna under 2005 till över 33 miljarder euro. När det gäller genomförandet har de nya medlemsstaterna under den första programplaneringsperioden efter anslutningen befunnit sig i ett läge som i stort liknar det som de gamla medlemsstaterna befann sig i under startskedet för programplaneringsperioden 2000–2006.

2.2. Gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållning 2007–2013

Som ett första steg i debatten om prioriteringarna i nästa omgång av sammanhållningspolitiska program lade kommissionen den 6 juli 2005 fram meddelandet ”En sammanhållningspolitik för att stödja tillväxt och sysselsättning – Gemenskapens strategiska riktlinjer för perioden 2007–2013”⁶.

I utkastet till riktlinjer skisseras de nya program som skall få stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF) och sammanhållningsfonden. Avgörande för de sammanhållningspolitiska programmen framöver kommer att bli deras bidrag till tillväxt och sysselsättning enligt den reviderade Lissabonstrategin. Utkastet till riktlinjer reflekterar sammanhållningspolitikens roll som det viktigaste redskapet på EU-nivå för att förverkliga EU:s mål att bli a) ett mer attraktivt ställe att investera och arbeta, b) ett område med hög tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning samt c) ett område med full sysselsättning och högre produktivitet med fler och bättre jobb.

Efter det att kommissionen antagit utkastet till riktlinjer inleddes ett offentligt samråd i juli 2005 för att inhämta åsikter om vad som bör prioriteras i den nya omgången sammanhållningsprogram. Resultaten av samrådet kommer att beaktas i den slutliga versionen av riktlinjerna, som kommissionen skall överlämna till rådet efter det att de nya förordningarna antas under 2006 och med hänsyn tagen till Europaparlamentets, Regionkommitténs och Ekonomiska och sociala kommitténs yttranden.

2.3. Sammanhållningspolitiken och städerna: städernas bidrag till tillväxt och sysselsättning i regionerna

Som ett komplement till gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållningen 2007–2013 kommer kommissionen under 2006 att lägga fram ett meddelande om den centrala frågan stadsområdenas bidrag till regional tillväxt och sysselsättning. Meddelandet skall tjäna som underlag för medlemsstaterna och regionerna när dessa upprättar sina nationella strategiska referensramar för sammanhållningsprogrammen och de därpå följande operativa

---

⁶ KOM(2005) 299, 5.7.2005.

programmen. Ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar om stadsområdenas bidrag till tillväxt och sysselsättning offentliggjordes den 23 november 2005 (se Tabell 4 i bilagan).

Även om det måste medges att mycket av behörigheten vilar på nationell eller regional nivå kan städerna göra mycket, särskilt om deras handlingsförmåga stärks genom EU-program. Riktlinjerna för de prioriterade områden där städerna kan agera omfattar ökad attraktivitet och investeringsberedskap, främjande av företagande, anställbarhet och kunskapsekonomins framväxt, samt utveckling av lokalsamhället och minskade klyftor mellan stadsdelar och sociala grupper, stärkt lokal säkerhet och brottsförebyggande verksamhet. I städer koncentreras inte bara möjligheter utan också utmaningar, och hänsyn måste tas till stadsområdenas särskilda problem. Centralt är också att utveckla ett verkningfullt partnerskap, där aktörer på alla nivåer deltar för att ta itu med dessa utmaningar.

2.4. Sammanhållningspolitiken i tillväxt- och sysselsättningsstrategis centrum

I och med översynen av Lissabonstrategin erkänns sammanhållningspolitiken som ett centralt redskap på gemenskapsnivå för att bidra till genomförandet av strategin för tillväxt och sysselsättning, inte bara för att den utgör en tredjedel av gemenskapens budget utan också eftersom strategier som formuleras på lokal och regional nivå också måste ingå i den övergripande satsningen på tillväxt och sysselsättning. De små och medelstora företagens roll, behovet av att täcka lokal efterfrågan på kompetens, företagsklustrens roll och behovet av lokala innovationscenter gör att strategier ofta även måste byggas nedifrån, på regional och lokal nivå. Detta gäller inte bara den ekonomiska dagordningen utan också den mer övergripande satsningen på att involvera medborgare som – genom partnerskap och genom att sammanhållningspolitiken förvaltas på flera nivåer – har möjlighet att direkt medverka i EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi.

Detta tillvägagångssätt bygger både på prioriteringarna i utkastet till gemenskapens strategiska riktlinjer 2007–2013 och på förslaget om att kvantitativa utgiftsmål för nästa omgång sammanhållningspolitiska program bör uppställas så att en viss andel av medlen kommer att anslås (öronmärkas) till syften som har tydlig koppling till tillväxt- och sysselsättningsstrategin. Enligt slutsatserna från Europeiska rådets möte i december 2005 kommer de 15 stater som var medlemmar före den senaste utvidgningen att föregå med gott exempel genom att antal vittsyftande öronmärkningsmål (för målen Konvergens och Regional konkurrenskraft och sysselsättning uppgår målen till 60 % respektive 75 % av de totala anslagen). De nya medlemsstaterna kan anta öronmärkningsmål på frivillig basis. Enligt utkastet till förordningar skall de rapportera om vad de uppnått i förhållande till öronmärkningsmålen.

Som ett led i den nya styrcykeln för tillväxt- och sysselsättningsstrategin lämnade medlemsstaterna in sina nationella reformprogram under hösten 2005, varpå kommissionen bedömde dessa i den årliga lägesrapport som lades fram i januari 2006⁷.

I den årliga lägesrapporten gavs flera rekommendationer av betydelse för sammanhållningspolitiken. För det första rekommenderades medlemsstaterna att se till att gemenskapens anslag för sammanhållning och landsbygdsutveckling styrs till stöd för Lissabonstrategin i dess helhet. Med andra ord bör de sammanhållningspolitiska programmen direkt understödja de nationella reformprogrammen. Särskilt rekommenderades i rapporten att

---

⁷ KOM(2006) 30, 25.1.2006.

man i samband med de nya sammanhållningsprogrammen bör uppmuntra de nya medlemsstaterna att öronmärka sammanhållningspolitiska medel till åtgärder som stödjer Lissabonmålen, vilket man redan hade enats om för de gamla medlemsstaterna vid Europeiska rådets möte i december 2005.

För det andra betonades i den årliga lägesrapporten att det behövdes starkare satsningar på att utveckla samordningen mellan dem som ansvarar för de nationella reformprogrammen och dem som utarbetar de sammanhållningspolitiska programmen för perioden 2007–2013. Dessa kopplingar måste upprättas snabbt eftersom förberedelserna inför programmen intensifieras och inleds med antagandet av de nationella strategiska referensramarna. För det tredje sades i rapporten att medlemsstaterna bör beakta de makroekonomiska konsekvenserna av överföringar från de sammanhållningspolitiska medlen. Slutligen rekommenderades att den nya omgången sammanhållningsprogram bör överensstämma med prioriteringarna i de nationella reformprogrammen och de fyra prioriterade åtgärderna⁸.

Vid Europeiska rådets vårmöte 2006 bekräftades många av rekommendationerna i rapporten, och man fann att medlemsstaterna bör ta hänsyn till prioriteringarna i sina nationella reformprogram när de upprättar sina nationella strategiska referensramar.

2.5. Resurser: sammanfattning av slutsatserna från Europeiska rådets möte i december 2005

Europeiska rådets slutsatser från december 2005 och ingåendet av det interinstitutionella avtalet den 17 maj 2006 bereder vägen för att parlamentet och rådets skall kunna enas om omfattningen på gemenskapens budget 2007–2013, vilket är ett avgörande steg i utarbetandet av nästa omgång sammanhållningspolitiska program. Således skulle den sammanhållningspolitiska budgeten för åren 2007–2013 uppgå till 308 miljarder euro, vilket motsvarar 0,37 % av EU-27:s BNI. Detta utgör en minskning med omkring 10 % jämfört med kommissionens förslag, där målet Europeiskt territoriellt samarbete och målet Regional konkurrenskraft och sysselsättning (exklusive övergångsbestämmelserna för infasning) står för den största nedskärningen med minskningar på omkring 50 % respektive 20 %. Därför krävs en ännu större grad av fokusering för att se till att gemenskapens medel används effektivt och verkningsfullt.

De nya medlemsstaterna torde få 51,3 % av de sammanlagda sammanhållningspolitiska medlen. I årsmedelvärde och som absoluta belopp motsvarar detta en ökning med ungefär 165 % av tillgängliga medel jämfört med åren 2004–2006 (år för år). Sett som största överföring till nationella budgetar (tak) skulle överföringarna till de nya medlemsstaterna utgöra omkring 3,5 % av deras BNP, jämfört med 3,8 % enligt kommissionens förslag.

Europeiska rådets slutsatser i december, vilka bekräftades genom den politiska enighet som uppnåddes kring lagförslagen i maj 2006, har också påskyndat arbetet med de nya förordningarna, särskilt genom att förtydliga rådets hållning i ett antal frågor såsom huruvida icke återbetalningsgill mervärdesskatt skall vara bidragsgrundande, bostadsutgifter, största medfinansieringssats och beräkningsgrunder för sådana satser samt tillämpningen av regeln om automatiskt återtagande av anslag (N+2-regeln). Generellt har medlemsstaterna eftersträvat största möjliga flexibilitet i tilldelning, förvaltning och kontroll av gemenskaps-

---

⁸ 1) Större investeringar i kunskap och innovation, 2) Frigörande av företagens potential, särskilt när det gäller de små och medelstora företagen, 3) Svar på globalisering och en åldrande befolkning, samt 4) Mot en effektiv, integrerad energipolitik för EU.

medlen. De nya bestämmelserna måste tillämpas samtidigt som man tar hänsyn till den budgetdisciplin och den tematiska, ekonomiska och geografiska koncentration som kommissionen önskar.

2.6. Innovationer i de nya sammanhållningsprogrammen

Det senaste året har kommissionen tagit fram nya instrument för att hjälpa medlemsstaterna och regionerna att öka kvaliteten på projekten och samtidigt utnyttja gemenskapsmedlen bättre genom att öka sammanhållningspolitikens hävstångsverkan. Därför har särskilda initiativ utvecklats för de nya programmen, för att främja finansieringslösningar för nya företag och mikroföretag i form av en kombination av tekniskt stöd, bidrag och annan finansiering såsom lån, investeringar i aktiekapital, riskkapital och garantier. Dessa åtgärder kommer att vidtas genom ett utökat samarbete enligt en överenskommelse om finansieringslösningar som ingicks den 30 maj 2006 mellan kommissionen, Europeiska investeringsbanksgruppen och andra internationella finansiella institutioner. Samarbete på detta område kan ge ett mervärde i form av bl.a. ökade utlåningsresurser för företagsbildning och företagsutveckling i EU:s regioner; experthjälp i ekonomi och företagsledning från specialister som EIB och andra internationella finansiella institutioner, samt hjälp från finanssektorn i stort; inrättande av starka incitament för framgångsrik verksamhet hos stödmottagarna genom en kombination av bidrag och lån; satsning på långsiktig hållbarhet genom den rullande karaktären hos stödet till finansieringslösningar.

2.6.1. Jaspers

Jaspers (*Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions*) är ett nytt samarbete för tekniskt bistånd mellan kommissionen, Europeiska investeringsbanken och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling. Det kommer att bistå medlemsstaterna med föreberedelser inför stora projekt som får stöd från sammanhållningsfonden och ERUF. Samarbetet bygger på EIB:s och EBRD:s stora erfarenhet av förberedelser av stora projekt, särskilt inom transport och miljö. De tre institutionernas gemensamma ansträngningar är avsedda att understödja genomförandet av sammanhållningspolitiken under 2007–2013 genom att avsevärt öka tillgången till medel för projektföreberedelser.

Det viktigaste målet för Jaspers är att bistå medlemsstaterna i samband med den komplexa uppgiften att förbereda projekt av hög kvalitet så att kommissionen snabbare kan ge dem EU-stöd. Här ingår stöd till utveckling av projekt som bygger på etablerade offentlig-privata partnerskap. Jaspers kommer att ge heltäckande stöd till alla skeden i projektets livscykel från den första kartläggningen inför ett projekt till kommissionens beslut om att bevilja stöd.

2.6.2. Jeremie

För att förbättra tillgången till finansiering för företagsutveckling har ett nytt initiativ inrättats i samarbete med Europeiska investeringsfonden (EIF). Initiativet, Jeremie (*Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises*), inledde sin verksamhet 2006 med en kartläggning av luckorna i tillhandahållandet av finansieringslösningar i medlemsstaterna och regionerna (t.ex. riskkapitalfonder, lån och garantier).

Detta kommer att bereda väg för en andra etapp där EIF eller en liknande institution ger stöd till de myndigheter som ansvarar för sammanhållningsprogrammen för att avhjälpa de kartlagda luckorna. Stödet har formen av expertförvaltning av de medel som anslagits inom programmet för utveckling av tillgång till finansiering samt rekrytering och ackreditering av

finansförmedlare som kan tänkas förmedla lån för företagsutveckling. För att Jeremie skall kunna genomföras framgångsrikt måste dock statliga och regionala myndigheter i medlemsstaterna dra sitt strå till stacken.

2.6.3. *Jessica*

Arbetet har inletts på Jessica (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*) som en ram för utökat samarbete mellan kommissionen, EIB, Europarådets utvecklingsbank (CEB, *Council of Europe Development Bank*) och andra internationella finansinstitutioner kring finansieringslösningar för hållbar utveckling i stadsmiljö. Dess mål är att förse myndigheterna med färdiga lösningar för komplex finansiering av projekt för stadsförnyelse och utveckling genom användning av rullande medel.

Jessica kommer att införas i samarbete mellan kommissionen, Europeiska investeringsbanken och Europarådets utvecklingsbank.

2.6.4. *Modernisering av offentliga tjänster*

I utkastet till ESF-förordning för den nya programplaneringsperioden ingår en ny särskild prioritering inom konvergensmålet, som går ut på att stärka den offentliga förvaltningens institutionella kapacitet och effektivitet på nationell, regional och lokal nivå. Denna prioritering återfinns också i gemenskapens strategiska riktlinjer för sammanhållning 2007–2013.

Det viktigaste målet för denna prioritering är att understödja reformen av den offentliga förvaltningen och de offentliga tjänsterna i enlighet med målen för den europeiska sysselsättningsstrategin om att öka arbetets kvalitet och produktivitet, och i samband med detta göra den offentliga förvaltningen effektivare och mer produktiv.

Det stöd som ges inom den här nya prioriteringen torde ge den offentliga förvaltningen möjlighet att främja konkurrenskraft, utveckling och tillväxt i medlemsstaterna och regionerna. Vid genomförandet av denna prioritering bör en genomgripande reform eller modernisering av de berörda myndigheterna eftersträvas genom en kartläggning av de områden där ingripanden behövs mest och ger det största mervärdet.

2.7. **Strategiska riktlinjer för landsbygdsutveckling och Europeiska fiskerifonden**

I september 2005 antog rådet den nya förordningen om landsbygdsutveckling⁹. Under 2007–2013 kommer EU:s politik för landsbygdsutveckling att ha tre huvudsakliga mål: genom stöd för omstrukturering, utveckling och innovation stärka jord- och skogsbrukets konkurrenskraft; genom stöd för markförvaltning förbättra miljön och landsbygden; samt höja livskvaliteten på landsbygden och att uppmuntra till diversifiering av näringsverksamheten. EU:s politik för landsbygdsutveckling kommer inte längre att ingå i strukturfonderna, men bägge politikområdena kommer att samverka för att bidra till ekonomisk diversifiering av landsbygden. Den nya politiken för landsbygdsutveckling kommer att finansieras av en enda fond, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), som i enlighet med

---

⁹ Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU).

rådets överenskommelse om budgetplanen i december 2005 kommer att få ett globalt anslag på 69,75 miljarder euro¹⁰ för åren 2007–2013.

Gemenskapens strategiska riktlinjer för landsbygdsutveckling antogs i februari 2006 genom beslut av rådet. I riktlinjerna anges de områden som har betydelse för förverkligandet av EU:s mål, särskilt med avseende på hållbarhetsmålen från Göteborg och målen i den förnyade Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning.

Sammanhållningspolitiken bidrar redan till landsbygdsutvecklingen genom verksamhet i landsbygdsområden. Under åren 2000–2006 anslogs över 2 miljarder euro av ERUF-medel till åtgärder som särskilt inriktats på jordbruk, skogsbruk och främjande av landsbygdens anpassning och utveckling. Till detta kommer de medel som anslås till andra aspekter av produktionsmiljö och infrastrukturinvesteringar på landsbygden. Under åren 2007–2013 kommer diversifieringen av näringslivet på landsbygden att fortsätta att få stöd från ERUF.

En viktig fråga både för de nationella strategiska planerna och programmen för landsbygdsutveckling är att se till att de kompletterar och samspelar med de nationella strategiska referensramarna och strukturfondsprogrammen, så att landsbygdens behov i EU kan tillfredsställas genom sysselsättningskapande och diversifiering av näringslivet. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att ägna särskild uppmärksamhet åt landsbygdens bidrag till uppnåendet av Lissabonmålen och att dra nytta av möjligheterna att ta till vara lokal potential.

Kommissionen antog ett utkast till förordning om Europeiska fiskerifonden (EFF) i juli 2004. Enligt överenskommelsen om budgetplanen från december 2005 får EFF en total budget på 3,849 miljarder euro för åren 2007–2013.

Gemenskapens strategiska riktlinjer för EFF, vilka ingick i det ursprungliga förslaget, återfinns i EFF-förordningen som allmänna principer, där EU:s prioriteringar beaktas, särskilt Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning.

---

¹⁰ Före justering för direktutbetalningar i jordbruket.